

[Stauning.]

kens *Fortsettelse*, naar Garantien bortfalder. Det er derfor i Strid med foreliggende Vedtagelser at forsøge gennemført en *Ophevelse*, en Likvidation af den gamle Bank, selv om man kombinerer det med Oprettelse af en ny Bank. Derfor maa det paa Forhaand være udelukket, at vor Tilslutning kan ventes paa et saadant Grundlag. Jeg tilføjer for Fuldstændigheds Skyld, at der jo heller ikke er forhandlet med Landmandsbankens Direktion og Bankraad om Ordningen, om Laanet, om den nye Aktiekapital eller om den nye Bank. De, der dog er nærmest til at faa noget at vide og at være med i Planlæggelser for Fremtiden, de holdes fuldkommen ude af den nuværende Minister. Selvfølgelig er Banken Statsejendom, men det behøver dog ikke at udelukke baade Høflighed og Hensyntagen i Forholdet til Statens Repræsentanter i denne Bank.

I formel Henseende er Forslaget saaledes et Brud paa Aftaler og Vedtagelser og en Til sidesættelse af skyldige Hensyn, og i saglig Henseende er det et særdeles daarligt overvejet Forslag, i hvert Fald naar det ses ud fra et Statssynspunkt. Denne Sag er jo af en saa egenartet Beskaffenhed, synes jeg, at man ikke behøvede at genere sig for en ærlig og redelig Forhandling, hvis man da havde reelle Hensigter, og jeg kunde særdeles vel tænke mig, om man som et Led i Forberedelserne ogsaa havde henvendt sig til kyndige Folk om Udtalelser i Sagen. Der lever i hvert Fald i store udenlandske Bankhuse ogsaa nogle enkelte gode danske Mænd, som virker derude, Bankmænd af international Karakter; det havde sikkert ikke generet Danmark i nogen Maade, om man havde søgt Raad og Bedømmelse saadanne Steder, hvor man vel kunde hente mere Raad og Bedømmelse, end den højtærede Handelsminister selv raader over, hvor meget det end maatte være; det er jo saadan, at saakaldt selvkløge Folk i Regelen ikke er kloge.

Af Forelæggelsestalen forstod man, at der havde været to tungtvejende Hensyn for Ministeriet. Det ene var Hensynet til Bankens Konkurrenter og til Klagerne fra erhvervsdrivende, som er Konkurrenter til Foretagender, der er finansieret af Landmandsbanken, og det andet var Frygten for at faa mindste Skyld for en Tilstand, der har Forbindelse med Mulighederne for at faa en Statsbank. Disse to Hovedhensyn har været de afgørende, saa vidt man kunde forstaa Ministerens Tale. Hensynet til

Konkurrenterne er varetaget; synes jeg, særdeles betryggende ved det Forslag, der nu foreligger. Hvis det maatte blive gennemført, vil Konkurrenterne, baade i Bankverdenen og i Industriverdenen, kunne gnide sig fornøjet i Hænderne; de aandede lettet op, da de saa dette Forslag. Jeg er derimod ikke sikker paa, at Venstre er sluppet saa fuldkommen helskindet fra Begrebet Statsbank, som de bilder sig ind.

Af Ministerens Tale erfarer man, altsaa, at Statsbanken var det store Skræmmebillede. 2—3 Gange paa hver Spalte ser man Statsbanken ført frem. Den var Skræmmebilledet for Ministeren selv, og den skulde anvendes som Skræmmebillede overfor uskyldige Mennesker her i Landet. Ja, jeg maa sige, at dette interesserer mig ikke saa forfærdelig meget, men det er dog værd at fremhæve, hvad der jo er en Kendsgerning, at den Ordning, som Ministeren foreslaar, hvis man overhovedet kan tale om en Ordning, i hvert Fald foreløbig lader det blive ved en saakaldt Statsbank, hvis den Bank, der drives nu, da er en Statsbank — jeg tror nu nok, man maa sige, at dette er en Fejltagelse; Ministeren glemmer vel ikke, at han i 1923 var med til at afværge den Fare, som da lurede for, at vi skulde faa en Statsbank; nej, Banken *eyes* af Staten, det er rigtigt, men den *drives* som *Privatbank*, uden Statens Kontrol og uden den Indflydelse fra Staten, som vilde være rimelig.

Ministeren har naturligvis fuldkommen Ret i, at det socialdemokratiske Parti har Sympati for, at Staten gennem en Bank faar en rimelig Indflydelse paa Bankvæsenet, som jo er Grundlaget for det økonomiske Liv. Vi vedkender os derfor særdeles gerne, at vi har tilstræbt og fremdeles gerne vil tilstræbe en Bankordning, som gør det muligt for Staten at faa Dækning ogsaa for de Udlæg, den skal yde ifølge Garantiloven. Statens Interesse, altsaa alle Borgeres Interesse, er nemlig det eneste Hensyn, *vi* tager i denne Sag. Vi er ikke afhængige til nogen Side, og vi er i denne som i alle andre Sager villige til at tage fornødne praktiske Hensyn, som tjener Samfundets Interesser. Derfor har vi heller aldrig tænkt os, at Partiforholdene nu skulde være af en saadan Art, at de var egnede for Anerkendelse af Principet Statsbank. Jeg tror, at Fremdragelsen af dette Skræmmebillede er en overflødig Forestilling. Saa naive er vi ikke, at vi bilder os ind, at der i denne Rigsdag skulde være Muligheder for at gennemføre en Statsbank. Vel forstaaer jeg, at den højtærede Minister anser os for at være nogle enfoldige, naive Sjæle, men *saa* enfoldige og naive er